

Plamen Pejkov: Főként azok jönnek el most a rendezvényeinkre, akik valamilyen módon már kapcsolódnak Bulgáriához, ott tanultak, dolgoztak, esetleg vegyes házasságban élnek

A fiatal generációt kevésbé a hagyományos formákkal, inkább az élő, dinamikus programokkal kell megszólítani

„Sebességváltás” a bolgár intézetnél

Vitéz Anita

Bulgária második legnagyobb városa, Plovdiv lett idén Európa egyik kulturális fővárosa, többek között ennek apropóján beszélgettünk Plamen Pejkovval, a Bolgár Kulturális Intézet nemrég kinevezett igazgatójával. Többek közt arra is kitért, hogy a bolgár–magyar kapcsolatok erősítésére jó alkalmat ad a kulturális fővárosi cím, szeretné bekapcsolni a budapesti közönséget is a programokba.

– Nemrég került ismét a Bolgár Kulturális Intézet élére. Milyen út vezetett ideig? Mi köti hazánkhöz?

– Először 2003-ban kerültem ide, amikor egy barátom, a Bolgár Kulturális Intézet akkori igazgatója meghívott, hogy legyek a munkatársa. Mivel az állást megkaptam, nagyon gyorsan el kellett döntenem, hogy ideköltözöm-e Magyarországra, ahol azelőtt még sosem jártam, vagy maradok az akkori munkámban. Önmagában is nagy kihívás volt, de ráadásul a hároméves kislányom óvoda előtt állt, nem tudtuk, jó-e, ha más országba költözünk. Némi tanakodás után végül az év június végén megérkeztünk életünkben először, de egyből egy hároméves kinevezés idejére Budapestre. A kislányom most már Angliában egyetemista, de mint ahogy hét évem át itt járt iskolába, szinte az összes barátja magyarországi, akikkel most is szoros kapcsolatot ápol. Ideérkezésünk után nagyjából két hónappal az igazgató barátomnak családi okok miatt el kellett mondania, én pedig helyettesből lett ügyvezető igazgatóként átvettem az intézet vezetését.

– Mélyvíz lehetett.

– Igen, annak éreztem, de megszerettem, belejöttem és még további két cikluson át igazgatója voltam a Bolgár Kulturális Intézetnek. Bár ebben a minőségemben 2013-ban elhagytam az intézményt, most mégis olyan érzésem van, mintha nem öt év, hanem csak öt perc telt volna el azóta, hogy elkerültem Budapestről. Nem a szülőházam, de kötődöm hozzá, örömmel jöttem vissza.

– Mivel foglalkozott előtte?

– Bolgár nyelv és irodalom szakot végeztem a Szófiai Tudományegyetemen, és a fővárosi Kulturálpalotában dolgoztam – ezt úgy kell elképzelni, mint itt a Művészetek Palotáját –, amikor kineveztek Budapestre. Azelőtt, még az 1990-es években kormányközeli civil szervezeteknél, kulturális alapítványoknál dolgoztam. Ezek a civil szervezetek nálunk virágoztak azokban az években: a bolgár rendszerváltozás lelkesítőleg hatott a társadalomra, tetterősen éreztük magunkat, és nagy volt bennünk a tenni akarás. Rövid idő alatt rengeteg egyesület jött létre, ezeket az Európai Unióból, de még Japánból is támogatták. A magyarországi társadalmi szerveződést tekintett követendőnek Bulgária is, ahogyan történelmünk során gyakran tartották példaképül a bolgárok a magyarokat.

– Milyen tervei vannak a mostani igazgatói ciklusra?

– Minthogy már van mögöttem némi tapasztalat, van alapja a mostani eljáráshoz.

Ismerek többek között a Bolgár Kulturális Intézet programjainak, a körükben szerveződő közösségeknek a működési dinamikáját. A legnagyobb vágyam – és persze törekvésem – ezért az, hogy a mostani sebességen túl lépjen végre az intézet. Hogyan is értem ezt? Úgy gondolom, nem használjuk ki eléggé a fantasztikus elhelyezkedést, hogy ilyen reprezentatív ingatlanban lehetünk az Andrássy úton, Budapest kellős közepén. Úgy gondolom tehát, hogy az igazgató fő feladata ide szervezni a minél színvonalasabb, minél több embert vonzó rendezvényeket.

– Hogyan zajlanak az itteni rendezvények, kik látogatják ezeket?

– Minden vendéget, fellépést hosszú, de megspórolhatatlan adminisztráció előz meg, a közönség pedig szinte állandó: egy változatos korosztályú, többé-kevésbé ugyanabból a körből kikerülő tömeg, összességében tehát egy kicsit zárt világ. Szeretnék ezen úgy tágni, hogy azzal egyensúlyt teremtek a törzsközönség igényei és a léptékváltás között. Legyenek továbbra is helyben megszervezett, zömmel magyarországi bolgárok részvételével zajló események, de legyenek olyan bolgár vonatkozású események is, amelyek megmozgatják a magyarokat. Mindehhez persze az is hozzátartozik, hogy a rendezvények nem kizárólagosan az intézet szervezésében és háttérben valósulnak meg, hanem keressük azokat a magyarországi társ- és partnerszervezeteket, amelyekkel közös rendezvényeket tudunk megvalósítani.

– Milyen szervezetekre gondol?

– Az előző mandátumom idején volt már pár sikeres kezdeményezés, például a Trafó Színházzal közösen, ehhez vissza tudunk nyúlni. Néhány hét múlva érkezik egy ismert, Franciaországban élő bolgár dzsesszenész, Georgi Kornazov. A Trafóban lesz koncertje, de segítünk a szervezésben azzal, hogy útiköltséget, szállást adunk neki. A Műpával, az A38-as hajóval és a Bábszínházzal is voltak hasonló közös kezdeményezések, vannak tehát magyarországi szervezetek és intézmények is, amelyek érdeklődnek a bolgár kultúra és művészet iránt. Ezek a szervezetek keresik is annak a lehetőségét, hogy bulgáriai művészeket hívassanak ide, amihez mi segítséget tudunk nyújtani. Az idei Budapesti Nemzetközi Könyvfesztiválon emellett két bolgár író is szerepel: Iva Valcsanova, Európa Irodalmi díjas szerző, akinek műve magyarul jelenik meg, és aki meghívásunkra Budapestre érkezik, valamint az elsőkönyvesek bemutatójában ott lesz Natalia Deleva is.

– Eddig főleg művészeti programokról esett szó. Mi a helyzet a közélettel vagy akár a sporttal, a tudománnyal?

– Más területekkel is vannak kapcsolatok, de az intézmény jellegéből fakadóan a kulturális programok kerülnek előtérbe. A léptékváltáshoz, a törzsközönség bővüléséhez, amit az előbb említettem, hozzátartozik ez a nyitás is.

Előttünk a kihívás, hogy megtaláljuk azt az utat, amely a fiatalokhoz vezet, pontosabban a fiatalokat idevezeti – mondta lapunknak a Bolgár Kulturális Intézet igazgatója
Fotó: Ficsor Márton

– Kikből áll a törzsközönség?

– Észrevételem szerint főként azok jönnek, akik valamilyen módon már kapcsolódnak Bulgáriához: ott tanultak, dolgoztak, esetleg vegyes házasságban élnek, újságírók, vagy olyanok, akik munkájuk folytán eltöltötték valamennyi időt Bulgáriában. Látogatónk nagy része középkorú vagy idősebb, úgyhogy előttünk a kihívás, hogy megtaláljuk azt az utat, amely a fiatalokhoz vezet – pontosabban a fiatalokat idevezeti. A jól informált, tenni akaró fiatal generációt kevésbé a hagyományos formákkal, mint inkább az élő, dinamikus programokkal kell megszólítani.

– A bolgár szakos egyetemisták is ez a generáció. Őket nem lehet bevonní?

– De igen, terveztük, csak a visszatérésem óta még nem került rá sor. Az előző mandátumom alatt természetesen megtörtént ez a kapcsolatfelvétel, úgyhogy itt is van mihez visszanyúlni: van kapcsolatunk az ELTE, a Szegedi Egyetem bolgár szakával, illetve akkor még a Debreceni Egyetemmel is, ahol azóta sajnos megszűnt a nyelv oktatása. Úgy számolok, hogy a közeljövőben találkozom az egyetemi oktatókkal, lektorokkal és az egyetemistákkal is, hogy megismerjük az ott folyó munkát, és felmérjük az együttműködési lehetőségeket.

– Idén milyen programokra számíthatunk?

– Az első hat hónapra már van konkrét tervünk. Az első kiállítás Szófia fővárosára nyilvánításának száznyvenedik évfordulója alkalmából lesz. Idén ráadásul Plovdiv lett Európa egyik kulturális fővárosa, úgyhogy szeretnék egy-két olyan programot tétő alá hozni, amely megismerteti a várost a magyarokkal. Plovdiv több ezer éve lakott, antik eredetű történelmi város, amelynek minden adottsága megvan ahhoz, hogy kedvelt úti céllá váljon. Bulgária déli része és a déli szomszédok szempontjából már most is kulcsszerepe van, mert „köz-

lekedési csomópont”, de lehetne még erősíteni a kulturális turizmust a városban. Bulgária a látogatók többségének azt jelenti, hogy a tengerparton bikiniben sültekézem, vagy télen fölmegek a hegyekbe síelni, pedig Bulgáriának az őskortól fogva a trákokon át vannak régi és egyedülálló emlékei. Sőt, Magyarországhoz hasonlóan Bulgária is nagyon gazdag gyógyvizekben, de még nincsenek úgy kiaknázva a fűrdőturizmus lehetőségei. Az idei év tehát mind a városnak, mind nekünk, az intézetben egy kiváló lehetőség megismertetni ezeket az értékeket Európával.

– Lesz-e valami konkrét megjelentetés a bolgár történelemről itt?

– Márciusban lesz Maja Vapcarova fotókiállítása, ez nagyon értékes és kevésbé ismert kulturális és történelmi helyeket népszerűsít majd, főleg Dél-Bulgáriából, még a trákok előtti korból. A fényképész a Rodope hegységben álló megalitokat járta végig. Vapcarova évek óta nem járt itt, de minthogy Magyarországon tanult, kiválóan beszél magyarul.

– Nagyon régi és színes a bolgár múlt, de hogyan viszonyulnak a bolgárok a saját történelmükhöz?

– Igen, szeretik a történelmüket és nagyon büszkék rá, egy baj van csak: nagyon sokat panaszkodnak. A negatív történelmi események miatt hajlamosak a nagyobb nemzeteket okolni, létezik is egy évtizedes sztereotípiák: hogy a törökök ötszáz éves uralma a hibás mindenért. Őutánuk pedig a németek, akik miatt két háborút elvesztettünk, és végül az oroszok, akik negyvenöt év elnyomtak bennünket. De ezek a sztereotípiák más, hasonló sorsú nemzeteknél is előfordulnak. Igen, a bolgárok szeretik a saját történelmüket, gyakran beszélnek róla, és általában van önálló véleményük, egyszóval van aktív bolgár közbeszéd a saját történelmükről. ■